

Wisselende uitstalling in de vitrinekast:

Onder de titel „STOP! Douane!“ worden in de vitrinekast objecten tentoongesteld over de douanegeschiedenis van Vaals. Omdat de Kleng Wach gerestaureerd wordt zijn de tentoonstellingsobjecten tijdelijk in ons depot ondergebracht. Een deel van deze objecten is vanaf eind oktober te zien in de vitrinekast in ons verenigingslokaal.

In dit nummer:

De omzwervingen van een stuk stof	1
Jubilarissen KMK Cecilia 1837	1
Een koffiebranderij in Vaals	2
Os Völser Plat	2
In Memoriam Maria Rompen	2
In Memoriam Peter Bertram	2
Verslag excursie bisschoppelijke bibliotheek Aken	2
Zuid Limburgsche Tabaksfabriek "De Javaan" Vaals	3
Nostalgische Kerstmarkt en Kerstwandeling 5 en 6 december in Vaals	3
Verjaardagen (70+)	4
Activiteitenagenda	4

Nummer 75

november 2015

De omzwervingen van een stuk stof

In de oorlog van 1940 tot 1945 werden veel Nederlandse mannen gedwongen om in Duitsland te werken. Na de bevrijding keerden zij terug, o.a. via de grensovergang Vaals. Hier in Vaals werden ze opgevangen door de "repatriëring". Zij werden ondergebracht in o.a. de kloosters Bloemendal, Heuvel en Mamelis. Tot zij naar hun woonplaats terug konden werd de mannen werk aangeboden zoals in Margraten, waar men was begonnen met een begraafplaats voor gesneuvelde soldaten welke voor onze vrijheid hadden gevochten. Een van de gerepatriëerde was bekend onder de naam "Lange Jan". Mijn ouders hadden een café in de Tentstraat en Jan was hier in het weekend vaste klant. Zoals meerdere klanten stond ook Jan op de schuldenlijst. Na hierover aangesproken te zijn door mijn moeder bracht hij in plaats van geld stof voor twee beddenlakens mee. Hierna vertrok hij naar zijn woonplaats. Van deze stof werden geen beddenlakens gemaakt. De stof werd in een kast bewaard.

bron www.wo2actueel.nl

Nadien vernamen wij dat deze stof in Margraten gebruikt werd voor de bekleding van soldaten die begraven werden. In 1968 werden mijn ouders opgenomen in bejaardenhuis "De Wolfskoele". Ik kreeg toen deze stof en bewaarde hem. In 1980 ging een van mijn drie zonen in Berlijn studeren. Hij moest voor zijn woning twee overgordijnen hebben. Die heb ik toen van deze stof gemaakt. Later verhuisde mijn jongste zoon naar Sittard en daar werden de gordijnen weer gebruikt. Na zijn studie

kwamen de gordijnen weer bij mij terecht en sindsdien lagen ze ongebruikt in mijn kast. Nadat ik in 1980 in Margraten een graf adopteerde heb ik deze stof op 21 september 2013 overhandigd aan de heer Cecil Buis, Cemetery Guide en in het bijzijn van de heer René van der Linden die toevallig aanwezig was. Via merkwaardige omzwervingen is de stof weer terug op de oorspronkelijke plaats.

Mevr. E. Deckers-Cornetz

Jubilarissen KMK Cecilia 1837

Op 22 november huldigde het KMK Cecilia 1837 acht jubilarissen waaronder ons lid Jo Franssen. Jo is 40 jaar lid van het koor waarvan 19 jaar bestuurslid en zes jaar voorzitter. Namens bestuur en leden van harte gefeliciteerd met dit mooie jubileum.

Een koffiebranderij in Vaals

Vaals heeft een rijke geschiedenis op het gebied van textiel- en naaldenindustrie. Ook waren er een groot aantal kleinere industrieën zoals tabaks-, lampen-, chocolade industrie en bierbrouwerijen. Hieraan is momenteel een koffiebranderij toegevoegd. De koffiebranderij Den Bock is gevestigd aan de Viergrenzenweg 232 te Vaals. Het initiatief om koffie te branden is van de heer A. Bos, exploitant van restaurant De

Bokkerijder en restaurant brasserie Wilhelminatoren. Men heeft gekozen voor de merknaam "Tasz". De keuze van de naam en het logo zijn na rijp beraad tot stand gekomen. De schrijfwijze tasz ligt prima in het gehoor van zowel Nederlanders, Duitsers en vooral van Vaalsenaren. Ook de keuze van de A in de naam heeft een relatie tot de ligging van de koffiebranderij. De driehoeksvorm verwijst naar het Drielandenpunt. De

curve in de letter A verwijst enerzijds naar de opstijgende geur van een lekker kopje koffie, anderzijds naar de slingerende weg omhoog naar de Vaalserberg. Al met al een mooie promotie voor het toeristenstadje Vaals. De koffie is voor een ieder te koop in restaurant De Bokkerijder.

Herbert Kuijpers

Os Völser Plat

foto: Arthur Cransveld

Wen uvver Vols de zon op jeet
 En alles kluurt i Joold
 Wen uvver Vols de zon op jeet
 Da veul iesj miesj zo sjtools.
 Wen ovve op der busj iesj
 sjteun
 En kiek va doa eraaf
 Doa oonge woa os sjtedsj liet,
 Jaants mit zieng eije aat.
 Os eije herliesj dialect ,
 Os eije Völser plat,
 Woa vuur i Vols zoë sjtools drop
 zeunt,
 Dat jenge aangere hat,
 En dat me daan ooch nie
 verjst,
 Wie sjun os plat doch is,
 En dat et nië verloare jeet,
 Zoelang os Vols besjteet.

*Vols oktober 2015.
 Arthur Cransveld*

In Memoriam Maria Rompen

Op 8 november 2015 overleed op 76 jarige leeftijd ons lid Maria Rompen. Maria was sinds 2006 lid van onze vereniging. Wij wensen haar familie veel sterkte toe bij de verwerking van dit grote verlies.

Namens Bestuur en Leden
 Monique Louvenberg-
 Cransveld (secretaris)

In Memoriam Peter Bertram

Op 11 november 2015 overleed op 81 jarige leeftijd ons erelid Peter Bertram. Peter was sinds 1990 lid van onze vereniging, en voor zijn vele verdiensten in 2015 benoemd tot erelid. Wij wensen zijn familie veel sterkte toe bij de verwerking van dit grote verlies.

Namens Bestuur en Leden
 Monique Louvenberg-
 Cransveld (secretaris)

Verslag van de excursie naar bisschoppelijke bibliotheek Aken

foto: privé-archief
 Victor Voncken

Op maandag 19 oktober heeft een groep van elf leden van HKK Sankt-Tolbert om 14.00 uur een bezoek gebracht aan de Diözesan-Bibliothek van het bisdom Aken. De bibliotheek en het „Magazin Mozartstraße“ herbergt ca. 250.000 boeken, tijdschriften en handschriften. Na een welkom van mw. Walburga Rehren kregen we eerst van haar in de buitenlucht deskundig uitleg over ontstaan, bouw en functie van het gebouwencomplex. De gids leidde vervolgens de groep op

een ongedwongen, charmante en deskundige wijze door de vier verschillende etages. Zij liet ook het compactus-apparaat zien waarmee de boekenkasten met vingerkracht aan de kant geschoven worden. De boeken zijn gesorteerd door middel van ruitertjes en niet naar vakgebieden. Afsluitend kreeg het gezelschap een selectie van unieke, deels middeleeuwse handschriften, perkamentboeken, miniaturen, een

„ketting-boek“ en andere kostbare curiosa te zien met goede uitleg door mw. Rehren. De groep heeft duidelijk genoten van deze mooie belevenis die tot „over vijven“ in beslag nam. Met dank aan de organisatoren Victor Voncken en Thomas Richter. Zie ook: www.dioezesanbibliothek-aachen.de

Jurriën Rijksen

Zuid Limburgsche Tabaksfabriek “De Javaan” Vaals

Enige tijd geleden stuurde de heer Jef Brouwers onze heemkundekring bijgaande foto van een tabakspot, die sinds jaar en dag in zijn bezit is. Op deze pot staat de tekst: Zuid-Limburgsche Tabaksfabriek “De Javaan” Gebr. Vaessen Vaals. De heer Brouwers wilde graag iets meer weten over deze tabaksfabriek en vroeg ons of wij hem verder konden helpen. Onderzoek in het archief van de gemeente Vaals bracht het volgende aan het licht. Op 23 november 1920 diende de heer Hubert Joseph Vaessen bij de gemeente Vaals een aanvraag in voor het verkrijgen van een Hinderwetvergunning voor het oprichten van een tabaksfabriek in het pand Bloemendalstraat 36 te Vaals (kadastraal A 5108). Voorheen had de heer Vaessen in dit pand een bierbrouwerij geëxploiteerd. De fabriek werd gevestigd op de eerste verdieping van voornoemd pand en had ten doel het snijden, bewerken en verpakken van tabak. Als beweegkracht werd daarbij een

waterturbine aangewend. Het aantal arbeiders bedroeg 2 mannen en 7 vrouwen. Op 11 januari 1921 werd de vergunning door de gemeente verleend. Het pand Bloemendal 36 is de zogenaamde “Schuurmolen”. Een watermolen, waardoor men gebruik kon maken van een waterturbine. Overigens werd op 10 maart 1922 aan de Firma Gebrs. Vaessen een Hinderwetvergunning verleend om een benzinemotor van 10 P.K. te mogen gebruiken. Naast de waterturbine werd nu ook een benzinemotor voor de beweegkracht gebruikt. Het tegenwoordige adres is niet meer Bloemendalstraat 36 maar Oude Akerweg 12 (Ruitersportcentrum Otermans). In de Tweede Wereldoorlog werd de “Schuurmolen” zwaar getroffen door een bom, maar toen was er geen tabaksfabriek meer in gevestigd. Van een watermolen is dan ook tegenwoordig geen sprake meer, maar de naam “Schuurmolen” wordt wel nog gebruikt. Hoe lang deze Vaalser

tabaksfabriek heeft bestaan is mij niet bekend. Heeft u meer informatie over deze voormalige tabaksfabriek, dan zijn uw reacties uiteraard van harte welkom (email: sankttolbert@gmail.com).

Victor Voncken

Nostalgische Kerstmarkt en Kerstwandeling 5 en 6 december in Vaals

(overgenomen persbericht)

De heer Henk Bischoff organiseert op zaterdag 5 en zondag 6 December as een Kerstwandeling in en rondom Vaals met een totale lengte van 4 of 9 km. Tevens organiseert hij op beide dagen op het adres Maastrichterlaan 101, een “Nostalgische Kerstmarkt”. Ruim 25 standhouders nemen deel aan deze markt, waarbij enkel voor kwaliteit is gekozen. Om het geheel nog aantrekkelijker te maken heeft hij aan deze Nostalgische Kerstmarkt de Kerstwandeling gekoppeld. Naast een grote wandeling van 9 km is er tevens een kleine

wandeling van ca 4 km, welke langs markante gebouwen en monumenten in Vaals voert. De inschrijfkosten bedragen € 5,00 waarbij inbegrepen 1 consumptie t.w. van € 2,00 en 1 tegoedbon t.w.v. € 2,00 welke te besteden is bij alle aanwezige marktkramen c.q. eet/ drankgelegenheden op de Kerstmarkt. Inschrijven en vertrek is aan de Maastrichterlaan 101 te Vaals, op beide dagen tussen 11.00 – 14.00 uur. U kunt ook op Facebook het laatste nieuws volgen, Nostalgische Kerstmarkt Vaals.

Secretariaat:
Heuvel 4
6291 CS Vaals
Nederland

Telefoon: 043-306 42 06
E-mail: sankttolbert@gmail.com

Bezoek onze
website
sankttolbert.nl

Het boek Mamelis 37 is volledig uitverkocht

Het boek is door de auteur cadeau gedaan aan bibliotheken in de regio. Men kan het boek dus alleen nog maar uitlenen bij de bibliotheek.

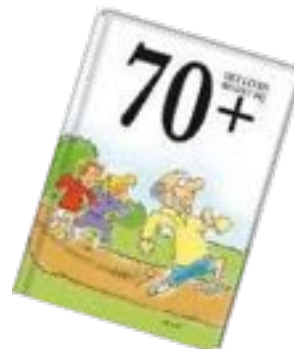
Verenigingsnieuws

Verjaardagen (70+) van Sankt Tolbert-leden

December 2015

2 december	Jacques Geerards 79 jaar
8 december	Frans Janssen 91 jaar
12 december	Elisabeth van de Hove 87 jaar
13 december	Johanna van Burgman van Beusekom 84 jaar
14 december	Marianne Eussen 70 jaar
15 december	Dick Ten Have 75 jaar
17 december	Jozef Spijkers 70 jaar
22 december	Loed Offermanns 82 jaar
24 december	Anna Jardon-Meesters 83 jaar
25 december	Hans Minker 82 jaar
27 december	Albert Ackens 70 jaar

Leden die vermelding in deze rubriek niet op prijs stellen gelieven dit tijdig door te geven aan het secretariaat.

Allen van harte gefeliciteerd!

Activiteitenagenda

27 november De volgende bijeenkomst van onze heemkundevereniging is op vrijdag 27 november a.s. om 19:30 uur in ons verenigingslokaal Óp Sankt Tolbert, Bloemendalstraat 11A te Vaals. Na de gebruikelijke informatie zal onze nieuwe uitgave van verleden&heden nr. 17 gepubliceerd worden. Ook niet leden zijn van harte welkom.

28 november Verkoop Advents en deurkransen door damescomité Schutterij Sint Paulus in Vereinshoes van 10:00 tot 18:00 uur

12 december Familieavond voor leden Heemkundekring Sankt Tolbert. Aanvang 19:00 uur.

13 december Kerstconcert Koninklijk Mannenkoor St. Cecilia 1837. Aanvang 17:00 uur in Sint Pauluskerk te Vaals.

REAGEREN

De nieuwsbrief is een maandelijkse uitgave van heemkundekring Sankt Tolbert.

Wilt u meer weten over de heemkundekring Sankt Tolbert, een bijdrage leveren aan deze nieuwsbrief of heeft u een interessante mededeling, kijk dan op de website www.sankttolbert.nl of mail naar sankttolbert@gmail.com.

De nieuwsbrieven staan ook in pdf-formaat op de website. Deze kunt u downloaden. Tevens kunt u op de site aangeven als u de nieuwsbrief niet meer wilt ontvangen.

